

Minna Haapasalo

Pariovi- unelmia

UUSIEN ALKUJEN KOTI I

Karisto
Helsinki

Kirjailija kiittää Otavan kirjallisuussäätiötä tuesta.

©Minna Haapasalo ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-50041-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

"Rule 5. Be self disciplined. This means finding someone wise or smart and choosing to follow them. To be disciplined is to follow in a good way. To be self disciplined is to follow in a better way."

CORITA KENT AND HER ART STUDENTS

Prologi

Kaikki oli lähes valmista. Unelmieni talo metsän laidalla oli enää ulko-ovea vailla. Lapsilukuni oli täysi. Kolmen vuoden pariterapia Tuomaksen kanssa oli saatu päätökseen. Olimme saaneet terapeuteiltamme Osmolta ja Elviiralta sinetöivät halaukset: Hyvää loppuelämää ja onneksi olkoon, olette pelastaneet suhteenne.

Luulin todella, että kunhan kokopuiset pariovet olisi asennettu, voisin keskittyä siihen, mikä oli tärkeää: kukkien asettelemiseen korkeaan vaasiin pyöreälle pöydälle. Edessä avautui viilenevä syksy täynnä kynttilöiden lempeää valoa ja salaisia jouluaskarteluja. Näin itseni leveähelmaisessa kukkamekossani puuhellan hehkussa kuivattamassa appelsiini-kiekkoja. Näin ovikranssien valmistuvan jo lokakuussa. Tänä vuonna minulla olisi joululahjat papereissa ennen aattoa.

Näin ei käynyt.

Vaikuttaa siltä, että elämäni pikemminkin pyörii kuin etenee. Tuuli nostaa maasta kaiken, mikä ei ole kettingillä kiinni, ja kieputtaa mukanaan. Pienet langanpäät, klemmarit, asiakirjat, villatakit ja sosepurkit kasaantuvat vyyhdeksi, jota on hidas selvittää. Seassa pyörivät lapseni ja mieheni sekä työni rippeet.

Pieni palaute universumille: 2000-luku ei sovi sieluleni. Haluan kävellä ihmisen kokoisia polkuja napitettavilla nahkakengillä enkä sahata autolla parkkipaikalta toiselle. Haluan että viestit välitetään minulle paksulla paperilla kädestä käteen tai tuulen tuomana ennakkoavistuksena

ennen vieraan astumista ovesta. Myös muutama näppärä apulainen olisi tarpeen.

Toivoisin siirtoa siihen vaihtoehtoiseen todellisuuteen, jossa jatkuvaa kasvua ja tehokkuutta ei ole koskaan keksitty. Haluan sinne, missä atk-insinöörit eivät kehittäneet internetiä vaan astuivat ulos raittiiseen ilmaan. He vaihtoivat muutaman sanan päivän säästä ja nyökkäsivät toisilleen. He vaelsivat rannalle omiin oloihinsa, piirsivät sormella hiekkaan viivan ja antoivat aaltojen kertoa, millaisia asioita maailmassa kannattaa edistää. Kokonaisuuden kannalta. Meren kannalta. Puiden kannalta. Oravien kannalta. Lasten ja kirjojen ja ponien ja elävän tulen kannalta. Minun kannaltani.

Haluan sinne, missä maailman vallanpitäjät työskentelevät yhteisen hyvän eteen, havahtuvat sitten nälkään ja nousevat hankkimaan ruokatarvikkeita päivällistä varten. Kun minä astelen poimimaan oksia maljakkoon, he, joilla on vaikutusvaltaa, kiirehtivät rakkaittensa luo valmistamaan ruokaa. Ja kun yritysjohtajat ja ministerit eteisissään suutelevat jotakuta suulle, minä avaan ovet omaan kotiini, jossa jokainen lattialankku on paikoillaan ja pönttöuunissa on jo tuli. Tällaisia terveisiä universumille. Kiitos ja kuulemiin.

OSA 1

ASTU ETEISEEN

*Eteisessä riisutaan kengät ja ulkovaatteet. Märät sateenvarjot
ja sadetakit jätetään kuivumaan. Ehkä puetaan vasusta
villasukat tai tossut jalkaan. Vanhempi vieras saattaa vetää
tiheäpiikkisen kamman kerran hiustensa läpi.
Tämän pienen huoneen kautta kuljetaan peremmälle asuntoon.
Aivan kohta sinua kehotetaan astumaan sisään.*

1.

Salonki antoi ymmärtää, että olimme turvassa, että kaikki oli hyvin. Sohva allani vakuutti, että se oli nähnyt monia taloudellisia taantumia, pari sotaa ja kymmeniä yrityskauppoja. Kaikesta oli aina selvitty. Ikkunaverhot hipoivat lattiaa ja suuri palmuvehka todisti, että huoneessa oli ikuinen ilta-päivä, johon vahva tee ja pieni äkkimakea tarjoiltaisiin tuota pikaa.

Nyt tässä Puutarhakadun varrella seisovan talon salonki-huoneessa kokoontui Naisen voima -yhdistyksen hallitus. Siis se mitä meistä oli jäljellä: minä ja puuvillaneuleensa hihansuuta nyppivä Siiri. Käynnissä oli kriisikokous. Olin nähnyt vaivaa ollakseni business casual: Suurin osa päivittäiskoruistani oli jäänyt ikkunalaudalle. Valkoinen kauluspaita toi arvovaltaa ja auttoi ajattelemaan numeroita, punainen kukkahame antoi energiaa ratkaisujen tekemiseen. Kumparini – ainoat kengät, joiden pari oli seissyt kiltisti toisen vieressä takaterassilla – olin riisunut, ja nyt huomasin, että sukkahousuissa oli isovarpaan kohdalla reikä.

Istuimme yhdistyksen raunioilla. Hörpimme teetä, ettei tarvitsisi puhua. Naisen voima -piiri oli ollut minulle usean vuoden ajan voiman lähde, sisaruuden ja feminiinisen energian pyhä yhteenliittymä. Olin luullut päässeeni perimmäisten vastausten äärelle, mutta viisauden lippaassa olikin ollut silmänkääntötemppeja toisensa jälkeen. Ikuisuuden maljasta oli noussut vahvistavan elämäneliksiirin sijasta liimaa, nastoja ja vanhoja tekohampaita. Piirin vetäjä, Pirjo, oli laittanut

savukoneen päälle ja hävinnyt varjoihin. Sotkua jäimme selvittämään minä ja Siiri, eivätkä Siirin kapeat hartiat mielestäni näyttäneet tarpeeksi vahvoilta kestäämään tilanteen painoa.

Siiri silitti neulepuseronsa helmaa. Minä selasin printtaamiani papereita. Etsin kohtaa, josta aloittaa.

Istuimme sisareni liiketilan yläkerrassa. Riina oli ehdottanut, että kokoustaisimme siellä. Hän ajatteli, että etäisyys kannustaisi ajattelemaan ratkaisukeskeisesti. Kotieläintila Rauhalan kahviverstas ei toimisi, koska asuin tilan vieressä ja verstaas liittyi kiinteästi Naisen voima -piiriin toimintaan, olihan yhdistys järjestänyt siellä vuosijuhlat ja useita kokouksia. Nyt tarvitsimme vakaan ympäristön, jossa pystyisimme arvioimaan puheenjohtaja Pirjon toimintaa pienen välimatkan päästä.

– En vois sit olla kauaa, Siiri sanoi.

– Haluatko lukea nämä kirjanpitäjän lähettämät sähköpostit? kysyin. – Tulostin kaikki.

– Kerro vaan pääkohdat.

– Ensinnäkin Pirjo on asunut kirjanpitäjän omistamassa asunnossa. Sillä on kai enemmänkin näitä vuokratämppejä ympäriinsä.

– Eiks ne ollu nuoruudenystäviä? Siiri kysyi.

– Ai jaa.

– Kuulin jostain, et ne tutustu aikoinaan kesätöissä Tukholmassa, olivat jossain vanhainkodissa siivoamassa.

– Okei. No nyt yhdistys on velkaa kirjanpitäjälle ja monelle muullekin. Pirjo on maksanut puhelin- ja nettiliittymän, Netflixin, HBO:n ja Disney Plussan yhdistyksen tililtä, kunnes se on mennyt tyhjäksi. Lisäksi hänellä on ollut yhdistyksen nimellä visakortti, jonka lasku on maksamatta, se on melkein kaksi tonnia.

Heilutin saamaani luottokorttilaskun erittelyä Siirin nenän edessä. Hän ei ottanut sitä käteensä.

– Kirjanpitäjä vaatii erityisesti omien laskujensa maksua kiireellisesti. Pelkät vuokrat on viistuhatta viissataa. Hän sanoo, että voidakseen aloittaa tilinpäätöksen tekemisen hän tarvitsee meiltä myös pöytäkirjoja, vuosisuunnitelmia, raportteja ja tositteita, luettelin alleviivattuja sanoja papereistani.

– Miten se nyt vasta herää perimään rahoja? Siiri kysyi.

– Pirjo on aina luvannut maksaa. Meillähän oli se ylimääräinen varainkeruukampanja ennen kesälomia. Kiersin pitkin kaupunkia keräilemässä palkintoja niihin arpajaisiin.

– Pirjo käytti varmaan ne risteilylahjakortit itse, Siiri totesi ilmeettömästi.

Välillemme laskeutui hiljaisuus. Ihailemani puheenjohtaja ei vastannut viesteihin. Yhdistyksen tilillä oli kaksi euroa kolmekymmentäkolme senttiä. Kirjanpitäjä uhkaili, että joutuisimme talousrikossyytteeseen. Oman kodin vesivahinko näyttäytyi nyt pienenä murheena. Ehkä kulkisin seuraavat vuodet panta jalassa ja joutuisin käyttämään housuja saadakseni sen piiloon. Melkein mieluummin istuisin vankilassa lukkojen takana kuin luopuisin hameistani.

Katsoin kirjoittamaani listaa vaadituista dokumenteista.

– Tällaiset olisi pitänyt olla: yhdistyksen toimintasuunnitelmat sekä toimintakertomukset. Kirjanpitäjä kysyy tositteita viiden vuoden ajalta. Hän käyttää aika ikävää kieltä näissä viimeisissä viesteissä.

Ojensin printtaamiani papereita Siiriä kohti, mutta tämä ei tarttunut niihin.

– Pirjolla on varmaan kaikki jossain, Siiri sanoi. – Se oli kuitenkin puheenjohtaja. Tää piiri oli Pirjon juttu.

Mieleeni tuli kysymys.

– Onko tää sun mielestä enää piiri, kun meitä on tässä kaksi? Montako pitää olla piiriin?

Siiri kohautti olkiaan.

Selasin tulosteitani. Olin tehnyt hakuja sanoilla ”yhdistyksen taloudenhoito”, ja moni asia oli valjennut minulle – yhdistyksen talousvastaavalle – hieman myöhässä.

– Me ollaan siis epäonnistuttu tehtävissämme..., aloitin, ja sitten jouduin lunttaamaan paperista, – ...minun olisi kuulunut hoitaa yhdistyksen taloutta ja varainhankintaa hallituksen tekemien päätösten mukaisesti. Ja sinun sihteerinä olisi pitänyt valmistella puheenjohtajan kanssa kokouksissa esille tulevat asiat, panna täytäntöön hallituksen päätökset, pitää pöytäkirjaa ja toimintatilastoa.

Siiri katseli käsiään.

– Jos vaan tehdään ne pöytäkirjat nyt jälkikäteen. Muis-tako, mitä päätöksiä me oikein kokouksissa tehtiin? kysyin.

Siiri näytti miettivän.

– Mikä nyt oikeestaan oli kokous ja mikä ei? hän kysyi.

Muistelin, millaisia tapaamisia olimme yhdistyksessä pitäneet.

– Shamaanirumpusession lopussa kyllä suunniteltiin vuosijuhlia ja sovittiin, että minä olen juhlavastaava. Kyllä se oli kokous, sanoin.

– Voiko siitä tehdä pöytäkirjan, kun tulkittiin tulevaisuutta, että miltä se näyttää henkilökohtaiselta ja universaalilta kannalta. Puhuttiin paljon siitä leijonaportista, joka avautui, Siiri sanoi.

– Totta. Tää muuten ehkä johtuu siitä leijonaportista! huudahdin, ja helpotuksen humahdus kävi läpi kehoni.

Pyöräytin kolme ametistisormustani ympäri niin, että kivet kääntyivät esiin kämmenpuolelta. Oli selvästi ollut oikea ratkaisu pukea ne tänään. Nyt vastauksia alkoi ilmes-tyä.

– Entäs se, kun Pirjo tulkitsi meidän auroja ja sen jäl-keen mietittiin, mitä itse kukin halusi yhdistyksen nimissä tehdä. Sitten oli se vaihe, kun Pirjon mielestä hänen kan-

natti mieluummin tavata aina vain yksi ihminen kerrallaan, ettei energiat sekoittuneet, Siiri mietti.

– Ne ei ehkä ollu virallisia kokouksia vaan enemmänkin sellaisia..., mietin sopivaa sanaa sessioille, joissa Pirjo piti käsistäni kiinni ja kertoi menneiden elämieni henkilöistä, jotka kehottivat kuuntelemaan delfinien ääniä.

Jostain syystä ihokarvani nousivat pystyyn.

Siirin ilme ei juurikaan muuttunut.

– Mitä luulet, missä Pirjo on? kysyin.

Siiri katseli ikkunasta ulos.

– Mitä me tehdään, jos joku nostaa meitä vastaan rikossyytteen, niinku se kirjanpitäjä sanoi? kysyin, vaikka tiesin, ettei Siiri pystyisi vastaamaan kysymykseen.

– Mun pitää lähteä ihan kohta lämmittämään Vesalle ruokaa.

– Pirjo on käyttänyt yhdistyksen varat, meidän vuosia maksamat jäsenmaksut, aivan muuhun kuin piirin toimintaan, sanoin ymmärtääkseni asian uudelleen. – Miksi ihmeessä?

– Ehkä sille voisi soittaa ja kysyä.

Katsoin häntä silmiin.

– Pirjon puhelinnumero on lakannut toimimasta jo kuukausi sitten maksamattomien laskujen takia.

– Satutko tuntemaan ketään lakimiestä tai vastaavaa? kysyin, ja otin kassista kynän, jotta voisin kirjata mahdolliset yhteystiedot muistiin.

Siiri pyöritti päätään.

– Kuule, kun mulla on nyt aika paljon muuta meneillään elämässä. Tämä yhdistys oli mulle enemmän harrastus kuin elämäntapa, toisin ku joillekin, hän sanoi, ja tunsin punan kohoavan poskilleni.

– Sä et taida pelätä poliisia? kysyin.

– Tuskin niitä kiinnostaa jonkun pikkuisen naistenyhdistyksen asiat.

Huokaisin. Siiristä ei selvästikään olisi apua.

– Sit on varmaan parasta, että menet lämmittämään ruokaa, kun sinua kerta odotetaan.

Halusin itsekin kadota. Mennä kaappiin odottamaan, että muutama vuosikymmen kuluisi ja sillä aikaa asiat lutiintuisivat. Kun astuisin takaisin maailmaan, kaikki olisi aivan eri tavalla kuin nyt eikä kukaan muistaisi tätä sotkua. Sen sijaan minun piti aivan kohta palata alakertaan päästämään Leena kassavastuusta. Ja hyvin pian minun täytyi keksiä ratkaisu paitsi yhdistyksen kirjanpitäjän painostukseen, myös toiseen, henkilökohtaisempaan pulmaan.

Olin lupautunut Riinalle kiireavuksi hänen sisustusliikkeeseensä. Riinan ainoa lapsi, Craftfulness Collective oli suuren läpimurron kynnyksellä, hän tarvitsi apua ja minä tarvitsin rahaa. Tietysti olin myös hyvä ja avulias ihminen, mutta vielä enemmän olin pulassa. Yhdistyksen rahasotkujen lisäksi käsissäni oli nimittäin kaaoksessa oleva maaseutukoti, jossa vallitsi vesivahingon jälkeinen remonttihelvetti. Vasta remontoidun kodin vettyneisiin ja auki revittyihin lattioihin liittyi myös salaisuus, jonka en halunnut paljastuvan kenellekään. En varsinkaan miehelleni Tuomakselle.

Minulla oli niin paljon asioita selvitettävänä ja ongelmia ratkaistavana, ettei Siirin haluttomuus auttaa tuntunut oikeastaan enää miltään.

Olin kehittänyt itseäni päämäärätietoisesti monta vuotta. Tämä saattaisi hyvinkin olla viimeinen suuri koetelemukseni elämäni koulussa. Loppulentti, johon olin valmistautunut kurssilla, yksityistunneilla, selvänäkijän istunnoilla ja meditaatioäänitteillä. Jokainen onnettomuudeksi naamioitunut lahja oli osa elämän tanssia, josta voisin oppia pyrkiessäni seuraavalle tasolle universaalien totuuksien spiraaliportailla.

Pikkusiskoni Riina oli viime vuodet keskittynyt arkipäiväiseen materiaan, sisustustavaroihin. Minä olin paneutunut hengen kehitykseen.

Nyt kannatti keskittyä positiivisiin asioihin ja käyttää greippitippoja aamulla, ruusuöljyä päivällä ja laventeliaromia illalla. Päivän energioihin sopiva kivi rintaliiveihin ja enkelit mukaan. Lopullinen valaistuminen oli kaikesta päätellen lähellä.

Pidin kaikin voimin kiinni kiitollisuuden aiheiden listauksesta, koska se vaikutti myönteisesti hermostoon. Muistutin itseäni, että oli paljon ihmisiä, joilla meni huonommin. En ollut koditon enkä päihderiippuvainen. En kädetön tai jalaton tai nääntynyt omaishoitaja, jonka dementoitunut puoliso harhaili kadulla pelkässä yöpaidassa. Olin monella tavalla etuoikeutettu, kun minulla oli vielä katto pään päällä, vaikkei lattioita ollutkaan.

Riina saapui yläkertaan samalla, kun Siiri lähti. Hän pysähtyi salongin ovelle ja katsoi minuun vakavana.

– Saitteko te asioihin selvyyttä? hän kysyi.

– Näytänkö mä noin hirveeltä?

– Miten niin?

– Sun naama venähti, kun näit mut.

– No hiukan sä oot rasittuneen oloinen. Tuu keittiöön seuraksi.

Raahustin hänen perässään keittiöön, joka oli kesän remontissa jätetty lähes alkuperäiseen 50-luvun asuunsa. Sinne oli tuotu vain uusi mikro ja kahvinkeitin. Nyt Riina avasi ikkunan sisäpihalle, sytytti ulkomailta ostamansa ohuen mentolisavukkeen ja nojasi ikkunanpuitteeseen. Se tarkoitti, että hänellä oli ylimääräisiä paineita. Täytin vedenkeitin ja napsautin sen päälle. Voisin lisätä kiitollisuuslistaan siskoni. Hänen ansiostaan sain keittää teetä talossa, jossa tuli hanasta vettä. Kaadoin teetä siivilään ja mietin, kuinka mon-

taa asiaa osasi arvostaa vasta kun ne vietiin arjesta. Kuten sisävässä, suihku, lattia, erilliset huoneet, joissa perheenjäsenet voivat nukkua.

– Kuunteletko sinä? Lähden Topin kanssa aikaisin Helsinkiin järjestämään messuosastoa, joten ei nähdä enää aamulla. Onko jokin epäselvää? Riinan ääni tavoitti tajuntani.

– Miten matala se semmoinen talousrikoksen syytekynnys on, kun puhutaan yhdistyksestä? Ja kuinka paljon se koko hallitus on niinku vastuussa? kysyin, vaikka tiesin, että Riina tarkoitti liikkeensä asioita, ei minun harrastuksiani.

– Kysy Panulta, se on hyvä noissa. Ekonomi, näkee unetkin Exceleinä. Laitan sille viestin, että soitat vaikka seiskan jälkeen, kun oot laittanu liikkeen kiinni. Ja ota hei vartin lepo ennen kuin tulet alas. Mene vaikka kerhohuoneen säkkituoliin. Sanon Leenalle, että hän pääsee puolen tunnin päästä pois.

Vedenkeitin napsahti. Kaadoin kuumaa vettä kuppiin ja asetuin matolle makaamaan. En jaksanut kävellä toiseen huoneeseen.

Miten kuvaisinkaan elämäntilannettani?

Kun suomet putoavat silmiltä. Kun herää todellisuuteen. Kun kaikki harhakuvat väistyvät. Kun ruusunpunaiset lasit putoavat nenältä. Universumi hakkasi kivuliaita tosiasioita päähäni kuin teräspaalua tiukkaan maahan.

Illalla suljin liikkeen. Nousin yläkertaan ja päätin soittaa heti ensimmäiseksi Panulle. Keittäisin vain ensin teetä, avaisin keksipaketin ja söisin yhden pienen keksin, jotta ajatus kulki paremmin. Kun viimeinenkin muru keksipaketista oli kadonnut, otin puhelimen vastahakoisesti käteeni.

Vatsassa muljahti, kun painoin Riinan lähettämää yhteystietoa ja puhelin tuuttasi.

– Onko yhdistyksellä siis maksamattomia laskuja? Panu kysyi suoraan tervehdykseni jälkeen.

Ilmeisesti siskoni oli jo taustoittanut tilanteen. Miehen äänessä ei kuulunut lainkaan pinnistämistä eikä puske- mista. Se oli miellyttävän ihmisen ääni, sellaisen, joka pesetti kauluspaitansa pesulassa ja siirtyi sateen sattuesssa nahka- kengät kuivina paikasta toiseen.

– Kirjanpitäjä lupasi omille laskuilleen maksuaikaa kuun loppuun. Samoin asunnon vuokralle, josta en tiennyt mitään. Pirjo oli vuokrannut tältä tyypiltä asunnon yhdis- tyksen nimissä ja jättänyt monen kuukauden vuokrat mak- samatta. Kirjanpitäjän mukaan osa muista laskuista on ulos- otossa. Hän käyttää näissä viesteissään useita kertoja sanaa talousrikos.

– Mikä firma?

Sanoin yksityisen toiminimikirjanpitäjän nimen.

– Jaa jaa. Tuttu nimi. Sanoisin, että hänellä on erittäin korkea kynnyys nostaa syytettä ketään vastaan. Jos taas viran- omainen tutkii asiaa ja nostaa syytteen, saat varmasti tietää siitä muualta kuin häneltä, Panu sanoi.

– Keneltä?

– Poliisilta ja syyttäväviranomaiselta.

– Okei.

– Epäileekö yhdistyksen hallitus siis puheenjohtajaa yhdistyksen varojen väärinkäytöstä? Panu kysyi.

Huokaisin. Hallituksen jäsenistä vain Siiri oli vastannut viesteihini muuten kuin tsemppiemojilla ja ”sending you healing energy” -meemillä.

– Minä ainakin epäilen. Tai olen varma.

– Vaikka hallitus on kollektiivisesti vastuussa, on puheen- johtaja tietysti erityisasemassa. Kirjanpitäjä hiljenee var- masti, jos puheenjohtajan toimista tehdään rikosilmoitus. Silloin hänenkin kiinteistövuokraustoimintaansa katsotaan hieman tarkemmin.

– Siis että me tehtäis Pirjosta rikosilmoitus?

– Jos on syytä epäillä, että puheenjohtaja on tarkoituksella johtanut hallitusta harhaan, niin kyllä.

Näkymä tilanteeseen pyörähti mielessäni ympäri. Sen sijaan, että joutuisin käyttämään housuja nilkkapannan kanssa, voisin vaatia jotakuta muuta vastuuseen.

– Mun olis varmasti pitänyt itse olla tarkempi, sanoin hitaasti.

– Selvä se. Pienenkin yhdistyksen hallituksen on dokumentoitava sekä talous että toiminta. On tarkasteltava, missä määrin muutkin kuin peeji ovat pyrkineet toimimaan huolellisuusvelvoitteen mukaisesti, oletteko yrittäneet hankkia tietoa ja hoitaa taloutta. Ja tosiaan, heitä kirjanpitäjälle ajatus omasta rikosilmoituksesta. Jos asiat pysyy tässä mittasuhteessa etkä ole mennyt takaamaan kenenkään lainoja henkilökohtaisesti, olet onnekas.

– Kiitos, sopersin, mutta Panu oli jo lopettanut puhelun.

Laskin puhelimeni keittiön puupöydälle. Se oli jyrkää tekoa.

Olinko itse pyrkinyt huolellisuuteen?

Muistin kysyneeni muutaman kerran yhdistyksen y-tunusta ja tarvetta pöytäkirjan pitämiseen. Olin kysynyt yhdistyksen juhlien tarkkaa budjettia ja tiedustellut, oliko minulla talousvastaavana tilinkäyttöoikeutta. Pirjo oli hymyillyt minulle kuin pienelle lapselle, joka kyselee Loimaan kohdalla takapenkiltä, onko vielä pitkä matka Äkäslompoloon. Olin ymmärtänyt Pirjon ilmeestä, että hänen henkisen kehityksensä tasolla ei enää mietitty kirjaimia ja numeroita. Siellä vain avauduttiin universumin runsaudelle ja otettiin vastaan se mitä tarvittiin tai mitä universumi katsoi hyväksi antaa. Pirjolla oli ilmeisesti avauskoodit arkkienkelien aarre-kammioihin, ja kaikki pohtimani yksityiskohdat olivat joko hoidossa tai epäolennaisia. Niinpä olin jatkanut mukavam-pia hommia: sämpylöiden leipomista, röyhelöiden lisäämistä

hameisiin ja kiitollisuuslistojen kirjoittamista. Pidin tarkasti huolta, että minulla oli tasapainottava kivi ihoa vasten ja kosketin aina ovenkarmia vasemmalla etusormella, kun poistuvin talosta. Näin ei oma sydänenergia jäänyt jälkeen ja sielu pysyi mukana.

Nyt näpäytin puhelimestani sähköpostin auki ja kirjoitin kirjanpitäjälle:

Hei. Kiitos viesteistäsi. Kokoan yhdistyksen hallituksen arvioimaan rikosilmoituksen tekemisen tarvetta Naisen voima -piiri ry:n puheenjohtajan toimista.
Ystävällisin terveisin Salla Toivola

Seuraavaksi laitoin Siirille viestin:

Hei vielä! Sain hyviä neuvoja. Voidaanko nähdä? Ehdotatko sinulle sopivaa päivää ensi viikolle.

Hengitin syvään. Pöytä kannatteli täriseviä käsiäni. Riina oli kertonut, että vanha rouva, jolta rakennus oli ostettu, oli sekoittanut tässä usein iltapäivädrinkin. Olisin voinut hulauttaa alas mitä tahansa saadakseni sisältäni purkautuvan vapinan lakkaamaan.

Panu oli neuvonut kirjaamaan rahaliikenteen Exceliin tai vähintäänkin kirjoittamaan tulot ja menot rauhallisesti paperille. Numeroita ei kannattaisi pyörittää päässänsä varsinkaan, jos oli siinä tottumaton.

Etsin pulleasta käsilaukustani paperia. Käteen osui vanha intuitiovihko. Sen kannessa oli vaaleanpunasävyinen meditaatiomandala. Paperiin oli tarttunut jasmiinin tuoksua suitsuketikuista. Loistavaa, jasmiini vahvasti optimismin tunnetta ja itseluottamusta. Saksalainen shamaani oli aikoinaan myynyt minulle vihkon ja verkkokurssinsa ja kehottanut kir-

jaamaan päivittäisiä intuitioita muistiin. Näin oppisin käyttämään vastaanottimeni, eli kehomielen, ääritasoja paremmin. Verkkokurssin avulla oli tarkoitus kyetä erottamaan eri taa-juuksien viestit toisistaan, sen mikä on olennaista ja mikä ei. Koetin muistella tarkemmin oppimaani. Mieleeni tuli vain kuva, jossa oli kolme palavaa kynttilää ja yksi sytyttämätön kynttilä. Kurssi oli varmaan jäänyt minulta kesken.

Avasin vihkon. Ensimmäisellä sivulla oli neljä epäselvällä käsialallani kirjoitettua merkintää:

Kauraleipää, kahvia, hammastahnaa

Runotyöt lainaan

Nora Ephron

0455 7328211

Ensimmäinen merkintä oli helppo: kauppalista. Toinen saattoi tarkoittaa, että minun piti lainata kirjastosta kaikki Lucy Maud Montgomeryn Runotyttö-kirjat. Kirjasarjan sankaritar Emilia Byrd Starr oli salainen voimahahmoni, joksi olin kuvitellut itseni esiteininä, kun kirjoitin joka päivä sivukaupalla päiväkirjaa ja menin täysikuun aikaan pihalle nähdäkseni, millaisen säihkeen sen valo loi iholleni. Runotyttö-merkintää seuraava nimi oli minulle tuiki tuntematon. Viimeinen numerosarja oli varmasti puhelinnumero. Mutta kenen, ehkä tuon Noran?

Nyt en kuitenkaan soittaisi siihen. Ei. Nyt keskittyisin tiukasti muihin lukuihin. Vaikka käteni tuntuivat lähes toimintakyvyttömiltä, avasin vihkosta puhtaan aukeaman ja kirjoitin yhdistyksen laskujen summat, jotka esittelisin Siirille seuraavassa kokouksessa. Pirjo oli jättänyt maksamatta kaikkiaan seitsemäntoistatuhatta viisisataakahdeksankymmentäneljä euroa. Tästä summasta puheenjohtaja kuuluisi saattaa vastuuseen. Mieleeni välähti kuva Pirjon

kaikkitietävistä kasvoista. Miten hän oli vastannut kysymyksiini aina hidastaen puhettaan kuin tavaisi itsestään selviä asioita keskenkasvuiselle. Pirjo ei koskaan myöntäisi olevansa väärässä. Hänellä olisi aina kuuma linja auki jollekin jälleensyntyneelle gurulle. Hän pystyi aina vetoamaan siihen, etteivät salatut tiedot avautuneet polun ensimetreillä oleville.

Kylmä hiki kihosi niskaani. Mitä jos kirjanpitäjä oli sittenkin oikeassa? Talousvastaavana minun olisi todellakin pitänyt olla kartalla tilanteesta. Sitä se titteli tarkoitti, kirjanpitäjä oli huutanut korvaani, kun olin erehtynyt soittamaan hänelle. Minä olin vastuussa taloudesta. Talous tarkoitti rahaa, ja hänen laskunsa piti maksaa. Mietin, monetko arpajaiset pitäisi järjestää, jotta saisin summan kasaan ja velka olisi kuitattu? Antaisiko mikään taho edes palkintoja niin moneen tempaukseen samalle ihmiselle? Minun pitäisi laittaa lapset keräämään sponsorilahjoituksia, valehtelemaan minun virheitteni takia. Ehkä koko perhe joutuisi kaivamaan tyhjiä tölkkejä roskiksista. Pullonpalautusautomaateilla ihmiset jonottaisivat vihaisina takanamme kun tyhjentäisimme jätesarjajämme.

Kurkkua kuristi.

Pakottauduin ajattelemaan myös henkilökohtaista taloustilannettani. Seuraavalle aukeamalle kirjoitin oman elämäni tulevat kuluerät. Remonttifirma oli tehnyt arvion kotimme vesivahingon korjaussaneerauksesta. Kirjoitin sivulle luvun, jossa oli hirveä määrä numeroita. Sitten katsoin pankkitilini saldon ja kirjoitin sen vihkoon. Muistelin summaa, jonka Riina maksaisi minulle palkkaa. Pakotin itseni tuijottamaan numeroita. Niissä oli selvä epäsuhta. Tulot ja menot olivat jyrkässä ristiriidassa.

Epätoivon aalto löi lävitseni. Silmissä pimeni.

2.

Riinalta tuli jo kolmas viesti tunnin sisällä. Tällä kertaa puhelimeeni kilahti kuvakaappaus tuolista ja käsky:

Katso saako tätä Collectivelta lainkaan viininpunaisena, kysy Zineltä jos et löydä tietoa, asiakas haluaa vaihtaa verhoilukankaan, iso tilaus, sohvaryhmä. Mielellään NYT.

Craftfulness Collective oli ensimmäistä kertaa näytteilleasettajana jokasyksyisillä Habitare-messuilla Helsingissä, ja Riina oli tehnyt töitä kellon ympäri valmistautuessaan tapahtumaan. Messuosastolle oli toteutettu näyttävä huonekaluryhmä, runsas pientavarakattaus sekä mahdollisuus unelmoida omasta sisustusuudistuksesta houkuttelevien tehtävien avulla. Nyt oli messujen ensimmäinen yleisöpäivä, mikä tarkoitti, että kaikki Riinan käsistä tippuneet juoksevat asiat sekä liikkeenhoito kaatuivat minun niskaani. Oli siis lopetettava teen juonti, mentävä alakertaan ja selvittävä kaikesta, mitä eteen ilmestyi.

Craftfulness Collective -sisustusliikkeen myymälä ja huonekalujen kunnostusverstaas olivat rakennuksen alakerassa. Kun liikkeessä ei ollut asiakkaita, selvitin viininpunaisen kankaan saatavuuden, hinnoittelin aletuotteet, opettelín Zinen johdolla, kuinka jumittuneen kuitin sai ulos koneesta, mikäli asiakas ei halunnut tositetta sähköpostiin, sekä kannoin Topin apuna pakettiautoon kunnostetun ruokapöydän

ja kahdeksan tuolia. Omat huoleni hautautuivat moneksi tunniksi mieleni takaosiin, kun myin tyynyjä, kynttilöitä, lyhtyjä, koreja ja kaappeja.

Auteltuani liikkeessä kolme päivää olin tullut siihen tulokseen, että parasta tässä työssä olivat ihmiset. Asiakkaat halusivat paitsi jakkaran, jolla istua, myös tietyn tunteen, jonka esine antoi. Ymmärsin tavoitteen täydellisesti. Tajusin, kuinka eri asia oli istua hyvältä tuntuvaan, juuri sopivan pehmeään tuoliin kuin muovijakkaralle. Tiesin, miten eri asia oli kurottaa astioita koristellusta puukaapista kuin liukuhihnalla tuotetun lastulevyoven takaa. Näin nopeasti, millainen huonekalu tai sohvatyyny otti parhaiten vastaan kunkin asiakkaan painon. Kun ihminen astui liikkeeseen, pystyin päättelemään, millaisesta sisustuksesta hän hyötyisi. Useimmat tarvitsivat paljon enemmän väriä, pehmeyttä ja sulkakoristeita kuin olivat tulleet ajatelleeksi.

Tietysti myös työkaverini olivat ihania, kaikki erilaisia persoonia.

Verstaassa työskenteli ketterä mutta ajoittain arka Topi, thaimaalais-savolainen nuori, joka kouluttautui Riinan yrityksessä oppisopimuksella entisöijäksi. Hänen apunaan pyöri pari harjoittelijaa. Topi nautti, kun hänellä oli verstaas, jota sai itsenäisesti järjestää. Hänestä oli kiva myös kierrellä pakettiautolla pitkin lääniä hakemassa kunnostettavia huonekaluja ja toimittaa valmiita tuotteita omistajilleen.

Verkkokauppaa myymälän takahuoneessa pyöritti Zine, joka oli kuin kyborgi, ihmisen ja koneen yhdistelmä. Hän oli loppusuoralla opinnoissaan kauppakorkeassa, kirjoitti gradua kestävästä sisustamisesta liiketoimena ja allekirjoitti viestinsä vain Z-kirjaimella. Zine pyöräytti hetkessä mallinnukset, kuvamuokkaukset ja nettipäivitykset millä tahansa laitteella. Lisäksi myymälässä auttoi osa-aikaisesti Riinan ystävä Leena, joka toi mieleeni lumoavan vakoojan. Hän